

25.10.2022

STM131:00/2021
VN/28917/2021**2022/7 HTP-JAOSTON KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA 25.10.2022**

Aika 25.10.2022 klo 10.00-12.00

Paikka: Teams-etäkokous

Läsnä

Sirkku Saarikoski	STM, puheenjohtaja
Riitta Työläjärvä	SAK, jäsen
Piia Taxell	TTL, jäsen
Jenni Uljas	Teollisuusliitto, jäsen
Eliisa Irpola	Kemianteollisuus, jäsen
Suvi Lahti-Leeve	EK, sijainen/asiantuntija
Heikki Frilander	TTL, asiantuntija
Noora Pajukoski	STM, asiantuntija
Katja Danner	STM, asiantuntija
Tanja Ylitöyrä	STM, asiantuntijas sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Lisääntymisterveysasetuksen uudistaminen

Pajukoski kertoi, että HE työturvallisuuslain muuttamiseksi, jossa annetaan asetuksenantovaltuus lisääntymisterveysasetusta varten, on menossa eduskuntaan viikolla 46, ja asetuksenantovaltuuden on tarkoitus olla voimassa kesäkuussa 2023. Asetus pyritään valmistelemaan mahdollisimman pitkälle siihen mennessä. Suomi ei ole notifioinut komissiolle direktiivin työturvallisuusosiota, joten sekin on tehtävä tässä yhteydessä.

Pajukoski kävi läpi asetusluonnoksen ja nosti esiin erityisesti pohdittavat kohdat. Keskusteltiin ehdotuksesta. Yötyötä koskevassa kohdassa pohdittiin, onko kohta varmasti direktiivin mukainen. Yötyöhön liittyvä kysymys on hankala. Ehdotus siitä, että työntekijän olisi ilmoitettava raskaudestaan työnantajalle eikä työterveyshuollolle, herätti ajatuksia puolesta ja vastaan. Olisi selkeää ilmoittaa suoraan työnantajalle, ja työnantajalla ei myöskään voi olla raskauden suojeluun liittyviä velvoitteita, jollei hän tiedä raskaudesta. Toisaalta raskauden ollessa aivan alussa näin sensitiivisestä asiasta voi olla vaikea kertoa työnantajalle, jolloin voisi olla helpompi olla yhteydessä työterveyshuoltoon, josta osattaisiin neuvoa, onko työnantajalle syytä ilmoittaa jo varhaisessa vaiheessa. Imettämisen osalta pohdittiin, olisiko työntekijän syytä toimittaa työnantajalle lääkärintodistus imetyksestä, joka jatkuu yli vuoden ajan. Tämä koettiin byrokraattiseksi, koska lääkäri ei käytännössä tutkisi asiaa ja todistus perustuisi työntekijän omaan ilmoitukseen, jolloin ilmoituksen voisi yhtä hyvin tehdä suoraan työnantajalle. Asiaa pohditaan edelleen. Äskettäin synnyttäneen määritelmäksi ehdotetaan samaa määritelmää kuin työturvallisuuslaissa, 14 viikkoa raskausvapaan alusta. Tästä oltiin edelleen erimielisiä, mutta todettiin, että käytännössä määritelmän merkitys on vähäinen, koska harvat äidit Suomessa palaavat töihin ennen kuin synnytyksestä on kulunut 14 viikkoa. Lisäksi esitettiin yksittäisiä mainintoja mm. väkivallan uhasta, kaivostyöstä ja eräiden altisteiden oikeasta paikasta asetustekstissä.

4. Asbestidirektiivi; tilanpäivitys

Puheenjohtaja kertoi, että direktiiviehdotusta on käsitelty kaksi kertaa neuvoston sosiaalityöryhmässä. Ehdotus on saanut tukea, mutta erityisesti elektronimikroskopiamenetelmien lisäämisestä on keskusteltu. Nämä menetelmät olisivat herkempiä ja Suomessa näitä jo enimmäkseen käytetään. Jäsenmaiden kannat ovat jakautuneet asiassa. Edessä on vielä 31.10. yksi kokous, jossa on tarkoitus saada valmiiksi neuvoston näkemys asiaan. Parlamentin näkemys saataneen ensi vuoden puolella. Puheenjohtaja kertoi mittausmenetelmien eroista. Keskusteltiin eri mikroskooppien eroista, eri jäsenmaiden tilanteista ja kapasiteetista sekä mahdollisuuksista lähettää näytteitä tutkittavaksi ulkomaille.

5. Perustelumuistiot

- Bentseeni

Taxell esitteli bentseeniä koskevan muistion. Bentseenille on tarkoitus asettaa sitova ilmapitoisuuden raja-arvo sekä lisäksi terveysperusteinen biologisen altistumisindikaattorin raja-arvo, jotta työpaikoilla olisi tukea terveydellisen riskin arviointiin. Bentseeniä on maaöljyssä ja se on myös raaka-aine kemian- ja muoviteollisuudessa. Altistuneita on eniten asennus- ja korjaustyössä sekä palomiehissä. Mittaustuloksia altistumisesta on vuosilta 2013-2017 ja 2018-2022. Poikkeuksellisen korkeat mittaustulokset ovat prosessin alajotilanteista ja palomiehiltä, tavanomaisessa työssä altistumisepitoisuudet ovat pienempiä. Altistumisen keskipitoisuus on ollut tuoreemmalla aikajaksolla 0,04 ppm. Ehdotettuun sitovaan raja-arvoon 0,2 ppm päästään melko hyvin, vain 4 % näytteistä oli yli tämän arvon. Ylityksiä oli kemianteollisuudessa, jätteenkäsittelyssä ja palomiehillä.

Bentseeni ei ole akuutisti erityisen toksinen, vain hyvin voimakkaasta altistumisesta aiheutuu oireita. Toistuvan altistumisen osalta, kun altistutaan pitoisuudelle 2 ppm tai yli, havaitaan ei-maligneja hematologisia muutoksia, ja myös immunotoksisuutta on havaittu. Bentseenin kohdalla huolta aiheuttaa erityisesti kohonnut leukemiariski, sitova raja-arvo perustuu tähän riskiin. Kromosomuutoksia aiheutuu vasta, kun tietty altistumistaso ylittyy. Kun pitoisuudet ovat alle 0,1 ppm, ei havaita enää muutoksia. Myös eläinkokeissa havaitaan samat muutokset luuytimeen ja vereen kuin ihmisillä. Lisääntymisterveyskokeessa ei havaittu alkioon tai sikiöön kohdistuvia muutoksia. Muistiossa esitetään sitovaksi raja-arvoksi 0,2 ppm. Biologisen altistumisindikaattorin raja-arvoksi esitetään 4 µg SPMA/g kreatiniinia virtsassa, mikä vastaa 0,1 ppm ilmapitoisuutta. Teollisuudessa ehdotettuihin raja-arvoihin on jo sopeuduttu.

Muistiot kannatettiin ja se hyväksyttiin. Voimaantulossa noudatetaan EU:n aikataulua.

6. WP Chemicalsin kuulumiset

Ei käsitelty.

7. Muut asiat

Ei ollut.

8. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään ke 16.11. klo 10-12.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.00.

Sirkku Saarikoski

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri